

راهنمای نگارش پروپوزال / گزارش طرح های اتمام یافته دانش پژوهی آموزشی

تعریف فرایند نوآورانه (طرح دانش پژوهی) آموزشی قابل ارائه در جشنواره شهید مطهری

فرایند آموزشی به تمامی فعالیتهای یادگیری و یاددهی گفته می شود که موجب افزایش کیفیت و برون داد آموزشی گردد. یک فرایند آموزشی باید حتما حاصل یک مداخله بوده و حداقل دو ترم (برای فرایندهایی که ماهیت دوره ای دارند) یا شش ماه (برای فرایندهایی که ماهیت مستمر دارند) از انجام آن گذشته باشد، نتایج آن مشاهده و ارزیابی شده باشد و حتما نتایج طرح به شیوه ای به صورت آشکار برای دیگر همتایان، گروه ها و مقامات ذیربط ارائه شده باشد. فرایندها در حیطه های گوناگون آموزشی اعم از علوم بالینی، پایه، آموزش در عرصه، روشهای نوین ارزیابی و ... می تواند صورت گیرد.

عرصه یا موقعیت آموزشی به کلیه موقعیت های زیر در علوم پزشکی اطلاق می شود:

- 1- کلاسهای درسی
- 2- کارگاههای آموزشی
- 3- آزمایشگاههای گوناگون علوم پایه و بالینی
- 4- آزمایشگاه یا مراکز مهارتهای بالینی
- 5- گزارش صبحگاهی
- 6- کنفرانس های آموزشی مانند درون گروهی، دانشگاهی، آموزش مداوم، درون بیمارستان و ژورنال کلاب
- 7- راند بخشهای بالینی
- 8- آموزش سرپایی
- 9- آموزش در عرصه های مختلف نظام ارائه خدمات و جامعه مانند آموزش در فیلدهای بهداشتی، کارخانه ها، مدارس و ...
- 10- فعالیتهای آموزش الکترونیکی

تفاوت فرایند آموزشی با مقاله پژوهش در آموزش

یک مقاله پژوهشی به دنبال پاسخ به یک سوال یا دغدغه پژوهشی است که ممکن است صرفا مبتنی بر کنجکاوی علمی بوده و الزاما به مشاهده نتایج یا تغییر نرسد. هدف اثبات یا رد یک فرضیه و یا توصیف یک رویداد است. به عنوان مثال :

- بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد ...
 - بررسی رابطه سبک تدریس و یادگیری
- در حالیکه یک فرایند آموزشی به دنبال اجرا و مشاهده تأثیر یک مداخله آموزشی یا مدیریت آموزشی در تغییر محیط و ارزیابی نتایج و پیامدهای آن است و هدف اصلی آن ارتقای آموزش می باشد. مثال :
- راه اندازی هسته های تخصصی، راهکاری در ارتقای مهارتهای آموزشی

• Team based learning راهبردی نوین در یادگیری بهتر دانشجویان

در پژوهش کلاسیک نمونه گیری و تخصیص تصادفی افراد به گروههای مطالعه وجود دارد اما در فرایند آموزشی چنین کاری صورت نمی گیرد.

مطالعات پژوهش را با معیارهای اعتبار درونی (کنترل دقیق و حذف عوامل نامرتبط) و اعتبار بیرونی (نمونه گیری صحیح و قابلیت تعمیم نتایج) ارزیابی می کند. در حالیکه در ارزیابی فرایندها اثر بخشی، نوآوری و استمرار اهمیت ویژه دارد.

نتایج پژوهش غالباً قابل تعمیم به کل جامعه ای است که پژوهش در آن انجام شده است. فرایند انجام شده در یک محیط ممکن است در محیط دیگر نتایج متفاوتی داشته باشد.

عنوان فارسی:

- عنوان واضح باشد و با یکبار خواندن مشخص باشد که چه کاری انجام شده است، عنوان تا حدی ژورنالی و جذاب باشد
 - جامعه هدف مشخص باشد
 - محل انجام کار
 - زمان انجام کار (اگر به صورت مقطعی انجام شده است)
- نکته: در طرح های دانش پژوهی آموزشی عنوان معمولاً با ارتقا، پایش، توسعه، تدوین، طراحی اجرا ارزشیابی شروع می شوند.
- توضیح: از کلماتی مانند بررسی، تعیین و... که در پژوهش برای تعیین اثر بخشی استفاده می شود، در طرح دانش پژوهی استفاده نمی شود. مثال:
- بررسی میزان تاثیر resident as teacher بر توانایی های آموزشی دستیاران (مناسب نیست)
 - برگزاری 5 دروه resident as teacher راهکاری در تقویت توانایی های آموزشی دستیاران (صحیح است)

عنوان انگلیسی:

معادل با عنوان فارسی نوشته شود.

حیطه نوآوری:

■ حیطه نوآوری را علامت بزنید:

در طرح دانش پژوهی آموزشی منظور از نوآوری آن است که در مکانی که این فعالیت انجام شده است برای اولین بار صورت گرفته است نه اینکه در جهان یا کشور یا دانشگاه انجام نشده باشد. حتی ممکن است در یک گروه یا گروه های دیگر در همان دانشکده انجام شده باشد ولی در گروهی که فعالیت انجام شده است برای اولین بار صورت گرفته است.

- ☐ تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی
- ☐ یاددهی و یادگیری
- ☐ ارزشیابی آموزشی (دانشجو، هیات علمی و برنامه)
- ☐ مدیریت و رهبری آموزشی
- ☐ یادگیری الکترونیکی

□ طراحی و تولید محصولات آموزشی

راهنمای حیطه های جشنواره مطهری در انتهای این فایل آورده شده است.

محل انجام فرایند:

دانشکده:	گروه آموزشی:	بیمارستان:
----------	--------------	------------

مدت انجام فرایند:

تاریخ شروع:	تاریخ پایان:
-------------	--------------

نام همکاران و نوع و میزان مشارکت هر یک از ایشان در فعالیت مورد نظر را ذکر نمایید. (اولین نفر به عنوان نماینده مجریان محسوب می شود - ردیف قابل افزایش است)

ردیف	نام و نام خانوادگی	موقعیت دانشگاهی (هیأت علمی/کارشناس/دانشجو)	نوع همکاری (صاحب اصلی/صاحب/همکار)	درصد مشارکت	امضا
1			صاحب اصلی فرایند		
2			صاحب اصلی فرایند		
3					
4					
			مجموع 100%		

اینجانب به عنوان نماینده صاحبان فرایند، صحت کلیه مندرجات این فرم از جمله چک لیست های خودارزیابی را تأیید می کنم. نام و

نام خانوادگی: امضا: تاریخ:

¹ حداکثر دو نفر از صاحبان فرایند می توانند به عنوان صاحب فرایند اصلی معرفی شوند. در صورتی که بیش از این تعداد صاحب اصلی فرایند در فرم گنجانده شوند به ترتیب قرار گرفتن در متن، دو نفر اول به عنوان صاحبان اصلی تعیین می شوند.

هدف کلی: ترجیحاً مشابه عنوان باشد

اهداف ویژه /اهداف اختصاصی:

مانند یک پژوهش ، اهداف شما باید در طول فرایند محقق شده و به گونه ای در بخش نتایج نشان داده شود.

اهداف اختصاصی باید شامل گام های اجرای مطالعه و تعیین متغیرهای مورد بررسی باشد مانند:

طراحی...

اجرا...

ارزشیابی

نکته: اهداف کاربردی (در صورتی که مجری تمایل به نگارش دارد) باید به صورت تیتیر جدا نوشته شوند و ذیل اهداف اختصاصی نباشند.

بیان مسئله (ضرورت انجام و اهمیت اهداف انتخابی را ذکر کنید):

- ابتدا مشکل موجود در دانشکده یا محل اجرای طرح و ضرورت و اهمیت انجام طرح توضیح داده شود.
- بیان مشکل موجود در جهان ، کشور و منطقه (ابتدا آمار جهانی در مورد مشکل موجود در جهان و کشور و منطقه) با ذکر رفرنس
- عوامل موثر بر تداوم مشکل و اثر آن بر جامعه
- راه کارهای موجود برای حل مشکل بر اساس به روز ترین و معتبرترین شواهد (رفرنس به مطالعات مداخله ای و ترجیحاً مرور سیستماتیک)
- از واژه های پژوهش، مقاله یا مطالعه استفاده نکنید. از نوشتن مطالب طولانی اجتناب کرده و براساس تجارب، تئوری ها و شواهد ، دلیل اصلی کار را بیان نمایید. به نمونه ای از کارهای انجام شده یا مشابه در دیگر دانشگاهها یا کشورها اشاره نمایید.
- **ضرورت انجام مطالعه حاضر:** در طرح دانش پژوهی به دنبال اثبات این که روشی که ما بکار گرفتیم موثر است **نیستیم** (مثلاً در حیطه یادهی- یادگیری، هدف مقایسه روش تدریس سخنرانی با روش مبتنی بر حل مسأله **نیست**)، بنابراین به دنبال گپ موجود در دانش فعلی و مطالعات قبلی انجام شده **نیستیم** بلکه هدف fulfillment دانش است. زیرا هدف از انجام طرح دانش پژوهی استفاده از بهترین شواهد موجود است و سودمندی روش مورد استفاده قبلاً در مطالعات قبلی ثابت شده و برای حل مشکل موجود مثلاً در کلاس درس این روش که به عنوان بهترین و موثرترین روش تدریس شناخته شده است، مورد استفاده قرار می گیرد. (مثلاً بر اساس بهترین شواهد موجود در آموزش پزشکی، سودمندی روش تدریس مبتنی بر حل مسأله ثابت شده است، بنابراین به عنوان بهترین روش برای همه دانشجویان یک کلاس این روش اجرا می شود). می توانید شواهد، مستندات و تحقیقات دیگری که در دانشگاه شما تایید کننده ضرورت این کار است را به عنوان نیازسنجی بکار ببرید. در پایان مقدمه دلیلی ارائه نمایید که نشان دهد فرایند حاضر، حداقل در سطح گروه یا دانشکده شما نوآورانه است.
- هدف از انجام کار (ترجیحاً مشابه عنوان)

مرور تجربیات و شواهد خارجی (با ذکر رفرنس):

- برای دستیابی به بهترین شواهد موجود مرور متون بهتر است با روش نوشتن استراتژی جستجو (با کلید واژه های مرتبط) و در پایگاه های علمی معتبر در پایگاه های فارسی SID, Magiran, google scholar و پایگاه های انگلیسی PubMed, Eric, google Meded portal, scholar, و..... جستجوی دستی در مجلات فارسی و انگلیسی مرتبط با رشته جستجوی جامعی انجام گیرد.

- در مرور متون فارسی و انگلیسی به مقالات و مطالعاتی رفرنس داده شود که اثر بخشی روش مورد استفاده در طرح حاضر را نشان داده اند، مقالات مداخله ای و ترجیحا مرور سیستماتیک، نه مقالات توصیفی که سودمندی روش مورد استفاده را با عدد و رقم ثابت نکرده اند.
- اگر در رشته ای که مطالعه حاضر انجام شده مطالعات مشابه ای نباشند که سودمندی روش مورد استفاده را نشان داده اند، می توان به مطالعات سایر رشته ها رفرنس داد.

مرور تجربیات و شواهد داخلی (در این بخش سوابق اجرایی این نوآوری در دانشگاه و کشور به طور کامل ذکر و رفرنس ذکر شود):

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته را بنویسید (آماده سازی، چگونگی تجزیه و تحلیل موقعیت و تطبیق متدولوژی، اجرا و ارزشیابی را در این بخش بنویسید):

به طور کلی شرح فعالیت انجام گرفته باید شامل گام های زیر باشد:

- طراحی (توضیح در مورد آمادگی های لازم قبل از اجرای طرح (آمادگی مجریان برای اجرای مثلا یک روش تدریس جدید، نحوه آماده کردن محتوا، نحوه آموزش مخاطبان طرح)، مراحل نیازسنجی، تهیه و اعتبار یابی ابزارهای مورد استفاده در طرح و...)
- اجرا: توضیح در مورد مخاطبان برنامه، نحوه اجرا مثلا اگر حیطه یاددهی- یادگیری است برنامه آموزشی چند جلسه اجرا شده، هر جلسه چند ساعت، در چه بازه زمانی؟ (یک ترم، چند ماه)، نحوه برگزاری جلسات و سایر توضیحات لازم با تقدم و تاخر زمانی انجام کار و به صورت نظام مند گزارش شود.
- ارزشیابی (به عنوان مثال ارزشیابی از فراگیران، محصول، نتایج انجام کار و یا ارزشیابی از فرایند (مراحل انجام کار) می تواند باشد)
نکته 1: فعالیت صورت گرفته بهتر است بر اساس مدل های مطرح در هر حیطه انجام شده باشد (مدل های برنامه ریزی درسی کرن، هاردن در حیطه تدوین و بازنگری برنامه های درسی، مدل های ارزشیابی کرک پاتریک سیپ در حیطه ارزشیابی برنامه های آموزشی، مدل های ADDIE، گانیه در حیطه طراحی و تولید محصولات آموزشی و...)
- تکته 2: تعیین حجم نمونه، دو گروهی کردن در فرایند دانش پژوهی **صورت نمی گیرد** زیرا هدف از انجام طرح دانش پژوهی استفاده از بهترین شواهد موجود است و سودمندی روش مورد استفاده قبلاً در مطالعات قبلی ثابت شده و برای حل مشکل موجود مثلا در کلاس درس این روش مورد استفاده قرار می گیرد.

نتایج حاصل از این فعالیت و این که فعالیت ارائه شده چگونه موفق شده است به اهداف خود دست یابد را تشریح کنید:

- نتایج اجرای طرح در هر دو ترم یا در هر دو دوره با جزییات کامل باید ذکر شود.
 - در طرح دانش پژوهی به طور معمول از آمار توصیفی (فراوانی، درصد و میانگین) استفاده می شود.
 - استفاده از آمار استنباطی معمول نیست زیرا هدف اثبات سودمندی روش مورد استفاده نیست.
- بهتر است نتایج را در جدول یا نمودار ارائه نمایید. رعایت تناسب در طراحی نمودارها و جداول مهم است. سعی کنید بیشترین اطلاعات را در کمترین تعداد جداول و نمودار خلاصه کنید. علاوه بر آنکه میزان اثربخشی و تاثیرگذاری فرایند را نشان می دهید در یک منحنی یا نمودار روند یا مقایسه میزان پیشرفت یا بهبود فرایند در طول زمان را هم نشان دهید.

اقدامات انجام شده برای تعامل با محیط (که در آن فعالیت نوآورانه به محیط معرفی شده است) را تشریح کنید:

منظور از اقدامات انجام شده برای تعامل با محیط، ارائه نتایج فعالیت صورت گرفته در گروه، دانشکده، دانشگاه به صورت سخنرانی، سمینار، کارگاه و ... و یا ارائه در همایش ها و سمپوزیوم ها و.. برای استفاده سایرین است.

بهتر است بصورت بولت دار در ذیل هر کدام از موارد زیر شیوه های نشر نوشته شوند:

- **شیوه های نشر نوآوری اعم از پاورپوینت / مقالات / کتاب / راهنما / CD**

- چاپ در مجله علمی - پژوهشی داخلی یا خارجی
- ارائه چکیده طرح در همایش های داخلی / خارجی
-

- **برگزاری سمینار و کارگاه آموزشی، سخنرانی در جهت انتقال نوآوری**

- ارائه در سمینار دانشکده، دانشگاه (گواهی ارائه)
- ارائه گزارش به مسئولین دانشکده، دانشگاه (صورتجلسه)
-
-
-

- **شواهد تعمیم نوآوری در اماکن دیگر و نتایج آن ها**

- مثلاً در وب سایت دانشکده، دانشگاه
- قرار دادن در پایگاه های علمی
-
-

شیوه های نقد فرایند انجام شده و نحوه به کارگیری نتایج آن در ارتقای کیفیت فرایند را تشریح کنید:

دریافت بازخورد از:

- مجریان طرح: در درجه اول خود مجری/ مجریان باید به مراحل انجام کار و فعالیت انجام گرفته و نتایج حاصل بازخورد دهند و برای رفع معایب کار در اجراهای بعدی برنامه ریزی کنند.
- سایر دست اندرکاران برنامه مثل سایر اساتید و کارشناسان درگیر در اجرای طرح و ...
- مخاطبان برنامه: مثلاً دانشجویان یا سایر اعضای هیات علمی

روش های دریافت بازخورد: مصاحبه، پرسشنامه و یا اگر به صورت سخنرانی و کارگاه و.. ارائه شده، بازخورد و نقد دریافت شده است به آن موارد اشاره شود.

توضیح در مورد مستندات لازم برای ارائه در جشنواره مطهری:

مستندات می تواند شامل موارد ذیل باشد:

- طرح درس/ طرح دوره، محتواهای آموزشی اگر حیطه یاددهی- یادگیری/ تدوین و بازنگری ببرنامج های درسی است.
- عکس و صورتجلسه از ارائه گزارش نتایج طرح اتمام یافته در جلسات برگزار شده مثلاً اگر فعالیت در جلسه ای در گروه یا دانشکده یا دانشگاه ارائه شده است. عکس از جلسه و صورتجلسه با امضای حاضرین جلسه در سربرگ مربوط به محل ارائه
- پرسشنامه (ها) و یا سوالات مصاحبه مورد استفاده در انجام طرح
- گواهی ارائه طرح در همایش، سمینار و...

- گواهی پذیرش مقاله در مجلات علمی- پژوهشی
- گواهی برگزاری کارگاه در مورد فعالیت صورت گرفته

سطح نوآوری

نوآوری در دانش پژوهی آموزشی به این معنا است که اولین بار فرایند در گروه، دانشکده، دانشگاه و یا کشور انجام شده است. ممکن است مشابه همین فرایند در دانشگاه های دیگر در کشور یا دانشکده های دیگر در دانشگاه محل خدمت یا در گروه های آموزشی دیگر در دانشکده محل خدمت انجام شده باشد ولی در گروه آموزشی محل خدمت شما برای اولین بار اجرا شده است.

- ☐ در سطح گروه آموزشی برای اولین بار صورت گرفته است.
- ☐ در سطح دانشکده برای اولین بار صورت گرفته است.
- ☐ در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است.
- ☐ در سطح کشور برای اولین بار صورت گرفته است.

لطفا قبل از ارسال فرایند، چک لیست های "رد سریع" و "معیارهای دانش پژوهی آموزشی" را که در صفحه بعد آمده است تکمیل کنید.

چک لیست خودارزیابی فرایندهای جشنواره شهید مطهری برای بررسی موارد رد سریع

تنها در صورتی که پاسخ به همه سوالات زیر "خیر" باشد، می توانید مرحله بعدی خودارزیابی را انجام دهید:

ردیف	موضوع	پاسخ
1	فعالیت‌های خارج از حوزه آموزش اعضای هیات علمی یا یکی از رده‌های فراگیران علوم پزشکی ²	☐ بلی ☐ خیر
2	فعالیت‌های مرتبط با آموزش سلامت عمومی ³	☐ بلی ☐ خیر
3	فرایندی که در دوره‌های گذشته به عنوان فرایند دانشگاهی یا کشوری شناسایی و مورد تقدیر قرار گرفته‌اند	☐ بلی ☐ خیر
4	طرح‌هایی که صرفاً ماهیت نظریه پردازی دارند	☐ بلی ☐ خیر
5	پژوهش‌های آموزشی که ماهیت تولید علم دارند و نه اصلاح روندهای آموزشی مستقر در دانشگاه‌ها	☐ بلی ☐ خیر
6	فرایندهایی که از نظر تواتر و مدت اجرا یکی از شرایط زیر را دارند:	
6-1	در مورد فرایندهایی که اجرای مستمر دارند، مدت اجرای کمتر از شش ماه داشته باشند.	☐ بلی ☐ خیر
6-2	در مورد فرایندهایی که اجرای مکرر دارند حداقل دو بار انجام نشده باشند.	☐ بلی ☐ خیر
6-3	در مورد فرایندهایی که ماهیتاً اجرای یک باره دارند ولی تأثیر مستمر دارند مانند برنامه‌های آموزشی یا سندهای سیاست گذاری، مصوب مرجع ذی صلاح نشده باشند.	☐ بلی ☐ خیر

چک لیست خودارزیابی فرایندهای جشنواره شهید مطهری برای بررسی معیارهای ارزیابی معیارهای دانش پژوهی

تنها در صورتی که پاسخ به همه سوالات زیر "بلی" باشد، می توانید فرایند خود را برای بررسی در جشنواره شهید مطهری ارسال کنید:

ردیف	موضوع	پاسخ
1	هدف مشخص و روشن دارد.	☐ بلی ☐ خیر
2	برای انجام فرایند مرور بر متون انجام شده است.	☐ بلی ☐ خیر
3	از روش مندی مناسب و منطبق با اهداف استفاده شده است.	☐ بلی ☐ خیر
4	اهداف مورد نظر به دست آمده اند.	☐ بلی ☐ خیر
5	فرایند به شکل مناسبی در اختیار دیگران قرار گرفته است.	☐ بلی ☐ خیر
6	فرایند مورد نقد توسط مجریان قرار گرفته است.	☐ بلی ☐ خیر

اینجانب صحت مندرجات این فرم از جمله چک لیست های خودارزیابی را تأیید می‌کنم.

امضا: تاریخ:

² undergraduate, postgraduate and CME/CPD

³ Public education

راهنمای حیطه های جشنواره مطهری

حیطه تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی

تعریف:

برنامه درسی طرح یا نقشه ای است که در برگزیده فرصت های یادگیری و تجارب آموزشی برنامه ریزی شده برای محدوده زمانی و مکانی مشخص می باشد. به عبارت دیگر ابزاری است که به واسطه فعالیت های برنامه ریزی شده و هدفمند، موجبات یادگیری در یادگیرندگان را فراهم می آورد. محدوده فرایندهای حیطه برنامه ریزی درسی می تواند دربرگیرنده طیفی از یک دوره کوتاه مانند توانمندسازی آموزشی اعضای هیات علمی و کارکنان یا آموزش مداوم تا سطح یک رشته باشد. همچنین گروه هدف آن می تواند اعضای هیات علمی، دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی و یا دانش آموختگان باشند. فرایندهای این حیطه می تواند در قالب تمام گام های برنامه ریزی درسی طراحی و اجرا گردد یا فقط شامل یکی از مراحل آن باشد به شرط آن که نقش آن مرحله در کل فرایند برنامه ریزی درسی مشخص باشد.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را دربرمی گیرد:

- ❖ نیازسنجی (به گونه ای که به کارگیری نتایج آن در فرایند برنامه ریزی نشان داده شود)
- ❖ تدوین اهداف (از جمله توانمندی های دانش آموختگان)
- ❖ انتخاب و سازماندهی محتوا
- ❖ اجرای برنامه
- ❖ ارزشیابی برنامه

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در بر نمی گیرد:

- ❖ نوآوری در حیطه روش تدریس یا ارزشیابی برنامه درسی که به طور مستقل از برنامه درسی باشد. این موارد حسب مورد در حیطه های یاددهی و یادگیری یا ارزشیابی آموزشی قرار می گیرند.
- ❖ مدیریت برنامه درسی. این مورد نیز در حیطه مدیریت و رهبری آموزشی قرار می گیرد.

حیطه یاددهی و یادگیری

تعریف:

هر آن چه که به تعاملات یاددهنده و یادگیرنده در راستای دستیابی به اهداف آموزشی مرتبط می شود.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را در بر می گیرد:

- ❖ الگوها و مدل های تدریس
- ❖ یادگیری در گروه های بزرگ
- ❖ یادگیری در گروه کوچک
- ❖ آموزش بالینی
- ❖ یادگیری در عرصه جامعه
- ❖ یادگیری از همتایان
- ❖ بازخورد (در صورتی که مرتبط با تعاملات یاددهنده- یادگیرنده و ویژگی های خاص آنها - سبک های یادگیری و ... - باشد و منجر به بهبود کیفیت یاددهی و یادگیری شود).

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در بر نمی گیرد:

- ❖ چنانچه فرد ابزار یا محصول آموزشی را تهیه کرده باشد و از آن در فرایند یاددهی و یادگیری استفاده کند، چون تمرکز بر ساخت ابزار است، در این حیطه قرار نمی گیرد. این موارد در حیطه محصولات آموزشی قرار می گیرند.
- ❖ مواردی که برنامه درسی تدوین شده و بخشی از آن نیز به روش های تدریس، اختصاص دارد، چون تاکید اصلی بر تدوین برنامه است، در این حیطه قرار نمی گیرد. این موارد در حیطه تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی قرار می گیرند.
- ❖ مواردی که روش آموزش یا تدریس به کار رفته مبتنی بر استفاده از فضاهای مجازی است و قسمت عمده ارتباط در فضای مجازی شکل می گیرد در این حیطه قرار نمی گیرند. این موارد در حیطه یادگیری الکترونیکی قرار می گیرد.
- ❖ بازخورد چنانچه به عنوان یکی از گام های فرایند ارزشیابی باشد، در این حیطه قرار نمی گیرد. این موارد در حیطه ارزشیابی قرار می گیرد.

حیطه ارزشیابی

تعریف:

جمع آوری و تحلیل نظام مند و هدفمند اطلاعات با روش علمی (روا و پایا) جهت بررسی کارکرد، اثربخشی و سطح علمی و رعایت اصول، در مورد اعضای هیأت علمی، فراگیران، یا برنامه درسی جهت بازخورد (به منظور بهبود عملکرد) یا تصمیم گیری

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را در بر می گیرد:

هر ارزشیابی اعم از low-stake یا high-stake، تکوینی یا تراکمی، به روش کاغذی یا الکترونیک در زیر حیطه های زیر:

- ❖ ارزشیابی کمیت یا کیفیت آموزشی اعضای هیأت علمی
- ❖ ارزیابی فراگیران در عرصه های مختلف آموزشی

- ❖ تحلیل آزمون
- ❖ ارائه بازخورد
- ❖ ارزشیابی برنامه
- ❖ سنجش محیط آموزشی
- ❖ اعتباربخشی برنامه‌ای (آموزشی)
- ❖ اعتباربخشی موسسه‌ای (آموزشی)

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در بر نمی‌گیرد:

- ❖ طراحی سامانه های خدمات آموزشی
- ❖ طراحی سامانه هایی که در راستای ارزشیابی به کار رود در صورتی که تاکید و تمرکز بر طراحی سامانه باشد
- ❖ ارزیابی کیفیت و اثربخشی مشاوره دانشجویی
- ❖ نیازسنجی آموزشی
- ❖ برنامه ریزی راهبردی
- ❖ مدیریت فضاها و امکانات و خدمات آموزشی. این موارد در حیطه مدیریت و رهبری قرار می‌گیرد.
- ❖ اتوماسیون فرایندها. این موارد اگر جنبه طراحی سامانه داشته باشد در حیطه محصولات آموزشی و اگر کاربرد آن به منظور استفاده بهینه در مدیریت روند باشد در حیطه مدیریت و رهبری قرار می‌گیرد.
- ❖ ارزشیابی فرایندهای آموزشی به عنوان جزئی از طراحی و اجرای فرآیند

حیطه مدیریت و رهبری آموزشی

تعریف:

این حیطه دربرگیرنده وظایف و کارکردهای مدیریت و رهبری آموزشی^۴ است که منجر به تحقق اهداف از پیش تعیین شده آموزش علوم پزشکی و تعالی و ارتقای مستمر کیفیت در ابعاد مختلف حیات آکادمیک دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی علوم پزشکی می‌گردد.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را دربر می‌گیرد:

- ❖ برنامه ریزی راهبردی (استراتژیک) و عملیاتی در آموزش علوم پزشکی
- ❖ نیازسنجی در راستای ارتقای مدیریت و رهبری آموزشی
- ❖ طراحی، اجرا و ارزشیابی فرایندهای ارتقای کیفیت آموزش علوم پزشکی (مدیریت تغییر)

⁴Educational Administration

- ❖ رهبری تغییر و تحول در آموزش علوم پزشکی
- ❖ جذب و بکارگیری نیروی انسانی اثربخش در آموزش علوم پزشکی
- ❖ ظرفیت سازی فردی و سازمانی در راستای مدیریت و رهبری تغییرات آموزشی از جمله آرایه مشاوره، راهنمایی و منتورینگ
- ❖ پیاده سازی راهکارهای ارتقای انگیزه اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان در حوزه آموزش
- ❖ بکارگیری زیرساخت های فناوری اطلاعات به منظور بهینه سازی امور مرتبط با مدیریت آموزشی
- ❖ مدیریت فضا، امکانات و خدمات آموزشی
- ❖ مدیریت برنامه درسی
- ❖ استقرار نظام حمایت از دانشجویان

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در بر نمی گیرد:

- ❖ مدیریت امور اداری و مالی بخش آموزش
- ❖ مدیریت فضای مجازی و نرم افزارهای مرتبط با آموزش علوم پزشکی
- ❖ طراحی، ساخت و بکارگیری تجهیزات آموزشی
- ❖ مدیریت کلاس درس
- ❖ توانمندسازی دانشجویان

حیطه یادگیری الکترونیکی

تعریف:

تعامل یاددهنده – یادگیرنده با استفاده از فناوری های برخط و فناوری های مبتنی بر IT پیشرفته (از محتواهای متنی تعاملی تا استفاده از آواتار در دنیاهای مجازی) برای کسب دانش، مهارت و نگرش

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را دربر می گیرد:

- ❖ ارائه آموزش از طریق اینترنت با استفاده از فناوری های همزمان ^۵ (مانند کلاس مجازی)، اعم از ترکیبی یا صرفاً مجازی
- ❖ ارائه آموزش از طریق اینترنت با استفاده از فناوری های غیر همزمان ^۶ (مانند استفاده از LMS)، اعم از ترکیبی یا صرفاً مجازی
- ❖ آرایه آموزش با استفاده از فناوری های واقعیت مجازی و واقعیت افزوده
- ❖ آرایه آموزش با استفاده از شبیه سازهای ^۷ رایانه ای مانند بیمار مجازی
- ❖ انواع آموزش های ارائه شده با استفاده از فناوری همراه ^۸

Synchronized⁵

Asynchronous⁶

Simulation⁷

Mobile Learning⁸

توضیح اول: فرآیند یادگیری الکترونیکی باید شامل کلیه مراحل طراحی آموزشی (شامل: تحلیل، طراحی، توسعه، اجرا و ارزشیابی) باشد.

توضیح دوم: لزومی ندارد که کلیه فعالیت‌های طراحی آموزشی در محیط اینترنت صورت گیرد و اقداماتی از این روند می‌تواند به صورت حضوری برگزار شده باشد.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در برنمی‌گیرد:

❖ تولید انواع محتوای الکترونیکی مانند بسته‌های مولتی مدیا، کتاب الکترونیکی، و ... بدون استفاده در سیستم آموزش مجازی. این موارد در حیطه محصولات آموزشی قرار می‌گیرند.

❖ مجازی کردن فرایندهای اداری یا اجرایی مانند استفاده از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات مانند ارزشیابی مبتنی بر شبکه (مانند نرم افزارهای ارزشیابی هیات علمی) یا نرم افزارهای مدیریت آموزش.

❖ فعالیت‌های که صرفاً مربوط به برنامه ریزی یا ارزشیابی دوره‌های یادگیری الکترونیکی باشد مربوط به این حیطه نیست. این موارد حسب موضوع در حیطه برنامه ریزی درسی و ارزشیابی آموزشی قرار می‌گیرند.

حیطه طراحی و تولید محصولات آموزشی

تعریف:

محصول آموزشی، عبارت است از هر نوع ابزار، مواد^۹، رسانه (media)، و فناوری (technology) آموزشی که امکان به کارگیری در عرصه‌های آموزشی مختلف را دارا باشد و باید حداقل یک نمونه ی تولید شده (در مقیاس آزمایشی) و طرح تجاری سازی (Business Plan)، را داشته باشد.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه مصادیق زیر را دربر می‌گیرد:

- ❖ فیلم آموزشی
- ❖ پادکست
- ❖ پویانمایی
- ❖ تیزر دیجیتال اینفوگرافی
- ❖ راهنمای مطالعه^{۱۰} و درسنامه^{۱۱}

Material^۹
Study Guide^{۱۰}
Student text book^{۱۱}

- ❖ بازی سازی (اعم از بازی های فیزیکی و دیجیتالی) شامل بازی های جدی یا کاربردی^{۱۲} و بازی های آکادمیک^{۱۳} و اورینگامی (فیزیکی و الکترونیکی)
- ❖ شبیه سازهای آموزشی شامل مدل و مولاژ آموزشی (اعم از فیزیکی و مجازی)
- ❖ واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR)
- ❖ هولوگرام 3 بعدی -
- ❖ نرم افزارهای آموزشی
- ❖ طراحی سامانه های آموزشی
- ❖ اپلیکیشن موبایل
- ❖ گجت
- ❖ ابزارهای معاینه ی تشخیصی با قابلیت استفاده آموزشی

توضیح اول: رعایت معیارهای گلاسیک جهت ارزیابی محصولات تولید شده، الزامی است. در این چارچوب، ثبت پتنت^{۱۴} محصول، ثبت محصول در مرکز مالکیت معنوی، ثبت به عنوان محصول دانش بنیان، دفاع موفق محصول در مراکز رشد دانشگاه های علوم پزشکی یا مراکز رشد و پارک های فناوری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ثبت اختراع یا ثبت پتنت در مراکز معتبر بین المللی، و کسب مجوز تولید انبوه از مراجع ذیصلاح (مانند اداره ی تجهیزات پزشکی) و ...، معادل معیارهای گلاسیک 4، 5 و 6 در نظر گرفته خواهند شد.

توضیح دوم: رعایت الزامات تجاری سازی به منزله سطح ملی و بین المللی بوده و منجر به کسب امتیاز افزوده در این سطح خواهد خواهد شد.

در جشنواره شهید مطهری، این حیطه موارد زیر را در بر نمی گیرد:

- ❖ محصولاتی که مجری فرایند طراحی یا تولید محصولات مذکور را انجام نداده و صرفاً به استفاده، ارزشیابی و ... محصولات نامبرده مبادرت ورزیده باشد. این موارد حسب موضوع در سایر حیطه ها، قرار خواهند گرفت.
- ❖ محصولاتی همچون ابزارها، تجهیزات و ملزومات پزشکی که صرفاً یا عمدتاً کارکرد^{۱۵} بهداشتی و درمانی دارند.

Applied or Serious Games¹²
Academic Games¹³

Patent¹⁴
Blended¹⁵